

พระบรมรูปองค์อานันทมหิดล

ภาพที่ 1 พระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระผู้พระราชทานกำเนิด คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหา-
อานันทมหิดล ประดิษฐานอยู่ที่บริเวณด้านหน้าตึก
อานันทมหิดล ซึ่งเป็นตึกศูนย์กลางบริหาร คณะแพทย-
ศาสตร์ ตำแหน่งที่ตั้งตึกนี้เดิมเคยเป็นตึกสรีรวิทยาเก่าที่
ต่อมาได้ใช้เป็นตึกสำนักงานคณะบดีอยู่จนถึง พ.ศ. 2525
จึงได้รื้อและสร้างตึกอานันทมหิดลขึ้นแทนและใช้ชั้นล่าง
เป็นสำนักงานคณะบดี

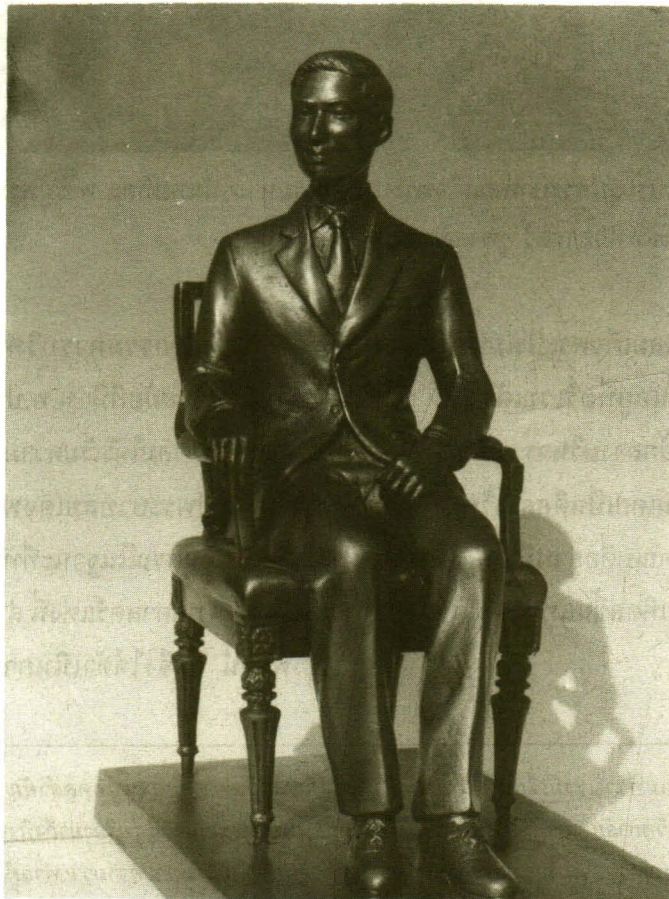
คณะกรรมการบริหารสมาคมศิษย์เก่าแพทย์
จุฬาลงกรณ์ สมัยที่มี น.พ.ปราสาท ปราสาททองโอสถ
เป็นนายกสมาคมได้ริเริ่มความคิดว่าน่าจะได้มีการจัดสร้าง
พระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล
ขึ้นไว้เป็นอนุสรณ์ในฐานะที่ทรงมีพระราชดำริในการก่อ
ตั้งคณะแพทยศาสตร์แห่งนี้ ล่วงมาถึงสมัย น.พ.ประกอบ
บูรพรัตน์ จึงได้ดำเนินการไปยังคณะแพทยศาสตร์

ปุมแพทยจุฬา 50 ปีนี้เป็นบทความที่รวบรวมเรียบเรียงถึงประวัติเหตุการณ์ ตลอดจนบุคคลสำคัญที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดตั้ง
คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และวิวัฒนาการของโรงเรียนแพทย์แห่งนี้จนเจริญรุ่งเรืองมาถึงปัจจุบัน บทความอาจไม่ได้บันทึกได้
เรียงตามลำดับเหตุการณ์ หรือสมบูรณ์ครบถ้วน การกล่าวอ้างอิงถึงเฉพาะบางบุคคลก็มิได้หมายความว่า ท่านผู้นั้นได้เคยปฏิบัติต่อคณะแพทยศาสตร์
อีกหลายท่านจะไม่ได้มีส่วนสำคัญ แต่เป็นการหยิบยกเพียงบางส่วนบางตอน ตามที่ผู้เรียบเรียงจะสนใจหยิบยกขึ้นมา เพื่อเป็นการกระตุ้นเตือนให้
ชาวแพทยจุฬาฯ ได้รำลึกย้อนอดีต ในวาระที่คณะแพทยศาสตร์แห่งนี้ ได้ถือกำเนิดมาจนจะครบ 50 ปี ในปีพุทธศักราช 2540 นี้

ท่านคณบดีและคณะกรรมการประจำคณะเห็นชอบด้วย ในหลักการจึงได้มีการติดต่อประสานงานกับทางสภา กษัตริย์ไทย สำหรับสถานที่ประดิษฐานได้มีการพิจารณากันอย่างกว้างขวาง ในท้ายสุดส่วนใหญ่เห็นว่าถ้า ประดิษฐานไว้ในบริเวณหน้าตึกของคณะแพทยศาสตร์ น่าจะเหมาะสมเพื่อเป็นศูนย์รวมน้ำใจของศิษย์แพทย- ศาสตร์และสภาภาษาไทย สะดวกต่อการสักการะ บูชาได้มากกว่า

ในช่วงเวลาขณะนั้น (พ.ศ.2525) คณะแพทย- ศาสตร์ได้ก่อสร้างอาคารเรียนรวมเพื่อใช้เป็นห้องบรรยาย ห้องปฏิบัติการ สำนักงานคณบดี สำนักงานเลขานุการ คณะ ซึ่งได้รับพระบรมราชานุญาตให้อัญเชิญพระปรมา- ภิไธยมาใช้เป็นนามอาคารว่า “ตึกอานันทมหิดล” จึงได้ ประดิษฐานพระบรมรูปที่บริเวณด้านหน้าของตึกตาม ตำแหน่งที่ปรากฏในปัจจุบัน

ทางสมาคมฯ ได้ติดต่อ คุณไข่มุกด์ ชูโต ปฏิมากรที่มีชื่อเสียงมากที่สุดในยุคปัจจุบัน เป็นผู้ออกแบบปั้น โดยได้มีการพิจารณาร่วมกันกับ รศ.น.พ.ยาใจ ณ สงขลา คณบดีในสมัยนั้น เห็นสมควรว่าจะปั้นใน พระอิริยาบถประทับนั่งจะสง่างามกว่าประทับยืน คุณ ไข่มุกด์ได้ค้นคว้าพระบรมฉายาลักษณ์จำนวนมากมา ประกอบการปั้นจนสำเร็จ (ภาพที่ 1) พระบรมรูปมีขนาด หนึ่งเท่าครึ่งของพระองค์จริง ประดิษฐานในท่าประทับ นั่งเหนือพระเก้าอี้ ผืนพระพักตร์ไปทางเบื้องขวาพระองค์ เล็กน้อย หล่อด้วยส่วนผสมของทองเหลืองและทองแดง พระบรมรูป และพระเก้าอี้สูงประมาณ 1.5 เมตร แทน ประดิษฐานสูง 2.2 เมตร พระบรมรูปมีมูลค่า 5 แสนบาท สมาคมศิษย์เก่าฯ รับผิดชอบจัดหาทุนสร้าง ส่วนแทน ประดิษฐานพระบรมราชานุสาวรีย์และการจัดบริเวณมี มูลค่า 6 แสนบาทนั้น คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์

ภาพที่ 2 พระบรมรูปจำลองขนาด 5x8x10 นิ้ว

August 1996

มหาวิทยาลัยและโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์สภากาชาดไทย ได้ร่วมบริจาคสมทบกับทุนจากสมาคมศิษย์เก่าฯ คนละ 200,000 บาท สำหรับบริเวณที่ประดิษฐานพระบรมราชานุสาวรีย์ รศ.น.พ.วิชัย โปษยะจินดา เป็นผู้ออกแบบ ภูมิทัศน์ และคุณประดิษฐา พรธนะแพทย์ จากกระทรวงศึกษาธิการ ได้กรุณาออกแบบฐานรากและการตกแต่งบางส่วนให้ด้วย

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทรงวางศิลาฤกษ์แทนประดิษฐานพระบรมราชานุสาวรีย์ เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน พ.ศ.2528 และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์ทรงเททองหล่อพระ-

บรมรูป เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน พ.ศ.2528 นอกจากนั้น ยังได้หล่อพระบรมราชานุสาวรีย์จำลองขนาด 5x8x10 นิ้ว สำหรับสักการบูชาอีก 200 องค์

พระบรมรูปจำลองที่ได้สร้างขึ้น สมาคมฯ ได้นำขึ้นทูลเกล้าถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอกรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ และเจ้าฟ้าทุกพระองค์ และส่วนหนึ่งได้นำออกเผยแพร่ให้ศิษย์เก่าและผู้สนใจได้มีโอกาสบูชา โดยเงินรายได้สมทบเป็นค่าใช้จ่ายในการสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์ด้วย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดพระบรมราชานุสาวรีย์ ในวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ.2529 เวลา 17.00 น. (ภาพที่ 3)

ภาพที่ 3

ในวันที่ 9 มิถุนายน ของทุกปี อันเป็นวันคล้ายวันสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล คณะแพทยศาสตร์ก็ได้จัดพิธีวางพวงมาลา เพื่อระลึกถึงพระมหากษัตริย์คุณของพระองค์ท่าน ซึ่งก็มีหน่วยงานมาร่วมวางพวงมาลามากขึ้นเป็นลำดับ ในปี พ.ศ.2535

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชสยามมกุฎราชกุมาร ทรงมีพระมหากษัตริย์คุณเสด็จพระราชดำเนินทรงวางพวงมาลา เป็นปีแรก หลังจากนั้นก็ได้เสด็จต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี (ภาพที่ 4)

ภาพที่ 4

พระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดลนี้ จะเป็นอนุสรณ์สถานสำหรับบรรดาแพทย์จุฬาฯ ทุกคน ที่จะได้รับระลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ ผู้ทรงพระราชทานกำเนิดคณะแพทยศาสตร์แห่งนี้และอยู่คู่กับคณะแพทยศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปตราบนานเท่านาน

และในปี พ.ศ.2539 คณะกรรมการบริหารสมาคมศิษย์เก่าแพทย์จุฬาลงกรณ์ สมัยที่ 11 ที่มีรองศาสตราจารย์ น.พ.อดิเรก ณ ถลาง เป็นนายกสมาคมก็ได้กำหนดให้ วันที่ 9 มิถุนายน เป็น วันแพทย์จุฬาฯ โดยจะได้จัดกิจกรรมการประชุมใหญ่สามัญประจำปีของสมาคมฯ และงานคืนสู่เหย้าในวันนั้น

สำหรับงานเฉลิมฉลอง 50 ปี คณะแพทยศาสตร์จุฬาฯ ซึ่งจะจัดขึ้นตลอดปี 2540 และกิจกรรมหลักในช่วงต้นเดือนมิถุนายน พุทธศักราช 2540 นี้ จะเป็นงานใหญ่ มีกิจกรรมรองรับหลายรายการทั้งด้านวิชาการ เพื่อการแพทย์และสาธารณสุขเผยแพร่ความรู้แก่ประชาชน และงานสังสรรค์ที่จัดทูลรอบ 5 ปี

9 มิถุนายน วันแพทย์จุฬาฯ น้อมรำลึกพระมหากรุณาธิคุณพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระผู้พระราชทานกำเนิดคณะแพทยศาสตร์จุฬาฯ

เรื่อง : น.พ.สุทธิพร จิตต์มิตรภาพ
 พ.ญ.อรศรี รมยะนันท์
 ภาพ : นายสิริพงศ์ อรุณไพโรจน์

หมายเหตุ

จุฬาลงกรณ์เวชสารยินดีต้อนรับบทความเพื่อตีพิมพ์ในคอลัมน์พิเศษ “ปุมแพทย์จุฬาฯ 50 ปี” ซึ่งจะมีอยู่ตลอดระยะเวลาในวารสารจุฬาลงกรณ์เวชสาร ประจำปี 2539 และ 2540 โดยจะขอถือเป็นโอกาสอันดีในกิจกรรมร่วมเฉลิมฉลอง 50 ปี แห่งการก่อตั้งคณะแพทยศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนึ่งข้อเท็จจริงในบทความหากท่านผู้อ่านท่านใดเห็นว่าคลาดเคลื่อน ขอความกรุณาแจ้งมายังบรรณาธิการ เพื่อจะได้อ่านตรวจสอบและเก็บไว้เป็นหลักฐานอ้างอิงต่อไปในอนาคต